

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

(найменування центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки)

Національний університет «Запорізька політехніка»

(повне найменування закладу вищої освіти)

Кафедра «Міжнародні економічні відносини»

(найменування кафедри, яка відповідає за дисципліну)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан ФЕУ

Владислав КОРОЛЬКОВ

08 20 23 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 25 «Міжнародні економічні відносини»

(код і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 073 «Менеджмент»

(код і найменування спеціальності)

освітня програма (спеціалізація) «Менеджмент організацій та адміністрування»

(назва освітньої програми (спеціалізації))

факультет економіки та управління

(найменування інституту, факультету)

мова навчання державна

2023 рік

Робоча програма дисципліни «Міжнародні економічні відносини» для студентів
(назва навчальної дисципліни)
спеціальності 073 «Менеджмент»,
освітня програма (спеціалізація) «Менеджмент організацій та адміністрування».
(назва освітньої програми (спеціалізації))

« 14 » 08 , 2023 року - 13 с.

Розробники: Микола Ситников, доцент кафедри МЕН, д.ф., доцент
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри «Міжнародні економічні відносини»

Протокол від « 17 » 08 2023 року № 3

Завідувач кафедри «Міжнародні економічні відносини»
(найменування кафедри)

« 17 » 08 2023 року

(підпис)

(Емілія Прушківська)
(прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією факультету економіки та управління
(найменування факультету)

Протокол від « 30 » 08 2023 року № 43

« 30 » 08 2023 року

Голова

(підпис)

(Владислав КОРОЛЬКОВ)
(прізвище та ініціали)

Узгоджено групою забезпечення освітньої програми* _____

Протокол від « 29 » 08 2023 року № 1

« 29 » 08 2023 року

Керівник групи

(підпис)

(Т.В. Пуліна)
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 07 Управління та адміністрування (шифр і назва)	Обов'язкова	
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): 073 Менеджмент (спеціалізацією (освітньою програмою «Менеджмент організацій і адміністрування»))	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		4-й	4-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 7	Освітній рівень: бакалавр	Лекції	
		30 год.	6 год.
		Практичні	
		14 год.	2 год.
		Семінарські	
		- год.	- год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		76 год.	112 год.
		Індивідуальні завдання:	
		-	
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 31% до 69%;

для заочної форми навчання – 6% до 94%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування у здобувачів відповідних дисциплінарних компетентностей щодо розуміння закономірностей розвитку міжнародної економіки та вивченні основних форм міжнародних економічних відносин, набуття базових знань для подальшого вивчення фахових дисциплін, а також формування навичок застосування теоретичних знань при здійсненні управлінських функцій на підприємстві.

Завданням дисципліни «Міжнародні економічні відносини» є: сформувати у здобувачів категоріально-понятійний апарат міжнародної економіки; з'ясувати сутність та форми міжнародних економічних відносин; розкрити специфіку сучасного середовища функціонування МЕН та моделей економічного розвитку; виявити тенденції реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях; розкрити механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних й дезінтеграційних процесів в умовах глобалізації та євроатлантичної інтеграції; узагальнити правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати:

інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

загальні компетентності:

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності

ЗК 14. Здатність працювати у міжнародному контексті.

спеціальні компетентності:

СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК 14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.

СК 15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

СК 18. Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції

СК 19. Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку.

очікувані програмні результати навчання:

ПРН 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення

суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

ПРН 13. Спілкуватись в усній та письмовій формі державною та іноземною мовами.

ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

РН 19. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції.

Викладання навчальної дисципліни «Міжнародні економічні відносини» ґрунтується на попередньому вивченні здобувачами вищої освіти дисциплін «Економічна теорія», «Право», «Економіка і фінанси підприємства», «Українська культура в європейському контексті». Вивчення дисципліни «Міжнародні економічні відносини» в майбутньому знадобиться для опанування дисциплін «Маркетинг», «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства», «Інвестиційний менеджмент», «Управління інноваціями».

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи, побудова та функціональні взаємозв'язки міжнародних економічних відносинах.

Тема 1. Сутність та форми міжнародних економічних відносин.

Сутність міжнародних економічних відносин. Рівні та ознаки міжнародних економічних відносин. Принципи міжнародних економічних відносин. Етапи розвитку міжнародних економічних відносин. Форми міжнародних економічних відносин. Особливості розвитку форм прояву МЕВ на сучасному етапі.

Методи дослідження теорії МЕВ. Загальні та спеціальні методи. Інструментарій теоретичного аналізу МЕВ.

Середовище формування та розвитку міжнародних економічних відносин. Особливості сучасного середовища МЕВ та суперечності світового господарства.

Тема 2. Міжнародний поділ праці і кооперація виробництва

Організаційні форми міжнародного поділу праці та передумови його формування.

Економічна сутність міжнародного поділу праці. Фактори розвитку міжнародного поділу праці. Показники, що характеризують рівень участі країни в МПП. Особливості глобального поділу праці.

Міжнародна спеціалізація як один із напрямів міжнародного поділу праці. Форми міжнародної спеціалізації: міжгалузева і внутрішньогалузева. Показник рівня міжнародної спеціалізації. Міжнародна кооперація як один із напрямів міжнародного поділу праці. Промислове співробітництво та його форми. Спільне виробництво та спільні підприємства. Коопераційне співробітництво у формі спільних проектів.

Міжнародна кооперація та інтернаціоналізація виробництва. Етапи інтернаціоналізації виробництва.

Україна в системі міжнародного поділу праці.

Тема 3. Класичні та альтернативні теорії, загальна рівновага у міжнародній торгівлі.

Основні теорії міжнародної торгівлі. Класичні теорії міжнародної торгівлі: теорія абсолютних переваг, теорія порівняльних переваг. Неокласичні теорії міжнародної торгівлі: модель Гекшера – Оліна, модель Гекшера – Оліна–Самуельсона, теорема Рибчинського, Парадокс Леонтьєва.

Альтернативні теорії міжнародної торгівлі: модель життєвого циклу продукту; модель економії у масштабах виробництва; модель внутрішньогалузевої торгівлі; теорія технологічного розриву; теорія обкрадаючого зростання; модель наукомісткої спеціалізації; теорії експортної поведінки.

Міжнародна торгівля, як основна форма міжнародних економічних відносин. Система показників розвитку міжнародної торгівлі. Експорт, імпорт, зовнішньоторговельний обіг, світовий товарообіг, результуючі показники, баланси міжнародних розрахунків, баланс міжнародної заборгованості, платіжний баланс, товарна структура експорту, товарна структура імпорту, товарна структура експорту та імпорту країни, показники інтенсивності міжнародної торгівлі.

Регулювання міжнародної торгівлі. Види зовнішньоторговельної політики. Неопротекціонізм і прихований протекціонізм. Митне регулювання зовнішньої торгівлі. Нетарифні інструменти регулювання міжнародної торгівлі. Механізм та особливості зовнішньоторговельної політики України.

Тема 4. Сутність, етапи та структура світового ринку товарів і послуг

Сутність та структура світового ринку товарів і послуг. Механізм формування світового ринку товарів і послуг. Особливості сучасного світового ринку товарів і послуг. Структурування світового ринку товарів та послуг.

Конкуренція та монополізація світового ринку товарів та послуг. Види конкуренції та їх використання у світовій практиці. Сутність та основні види світових цін.

Форми та методи міжнародної торгівлі на сучасному світовому ринку. Форми торгівлі товарами і послугами. Форми міжнародної торгівлі за специфікою взаємодії суб'єктів.

Міжнародні економічні відносини у сфері послуг. Класифікація послуг. Міжнародні поїздки як форма міжнародної торгівлі послугами. Міжнародна торгівля інжиніринговими послугами. Міжнародний лізинг та його види. Зовнішня торгівля послугами України з країнами світу.

Тема 5. Глобальний рух капіталу

Зміст, фактори та структура міжнародного руху капіталу. Форми вивозу капіталу. Особливості вивозу капіталу в умовах глобалізації. Інвестиції та фактори динаміки міжнародних інвестицій. Форми та види інвестицій.

Теорії прямих іноземних інвестицій.

Інтернаціоналізація господарського життя в умовах глобалізації. Транснаціоналізація. Показники рівня інтернаціоналізації.

Глобалізація економічного розвитку як вищий ступінь інтернаціоналізації. Причини та передумови процесу глобалізації. Глобальна трансформація світової економіки.

Прямі іноземні інвестиції та транснаціональні корпорації. Динаміка прямих іноземних інвестицій у світі. Тенденції надходження ПІІ в Україну.

Змістовий модуль 2. Інтеграція та глобалізація міжнародних економічних відносин

Тема 6. Міжнародна міграція робочої сили

Світовий ринок праці: специфіка, функції, сегментація. Функції та сегменти світового ринку праці. Інтернаціоналізація ринку праці.

Поняття та причини міжнародної міграції робочої сили. Види міжнародної міграції робочої сили. Інтелектуальна міграція й проблема «відпливу мізків» та креативних працівників. Сучасні центри тяжіння та основні наслідки міграції робочої сили.

Теорії міжнародної трудової міграції. Регулювання міжнародної міграція робочої сили. Процеси міжнародної міграція робочої сили в Україні: переваги та суперечності

Тема 7. Міжнародна передача технологій

Міжнародна передача технологій: поняття та економічна роль у міжнародних економічних відносинах. Поняття міжнародного науково-технологічного обміну. Технологія. Передумови розвитку міжнародного обміну технологіями. Особливості сучасного МНТО.

Теоретичні основи аналізу міжнародної передачі технологій.

Міжнародний ринок технологій. Шляхи та форми передачі технологій на міжнародному ринку технологій. Технологічна ємність торгівлі. Економічна оцінка міжнародної передачі технологій. Міжнародне технічне сприяння та регулювання міжнародної передачі технологій. Україна у системі міжнародної передачі технологій та національні інтереси.

Тема 8. Міжнародні валютно-фінансові відносини

Сутність валютно-фінансових відносин. Національна і світова валютні системи та їх елементи. Основні елементи національної і світової валютних систем. Валюта, класифікація валют.

Міжнародна ліквідність та засоби міжнародних розрахунків. Види валютних ринків і валютні операції. Валютні обмеження.

Валютний курс та режими його регулювання. Номінальний та реальний валютний курс. Валютна політика. Валютний ризик та методи управління.

Еволюція світової валютно-фінансової системи. Золотий стандарт. Бреттон-Вудська валютна система. Ямайська валютна система. Європейська валютна система.

Економічна природа платіжного балансу: концепції та підходи. Платіжний баланс країни: функції, структура, рівновага. Чинники, що впливають на стан платіжного балансу та його регулювання. Платіжний баланс України: стан, структура, динаміка.

Тема 9. Інтеграційні процеси та їх вплив на систему міжнародних економічних відносин. Глобалізація світогосподарських процесів

Сутність, передумови та цілі міжнародної економічної інтеграції. Етапи інтеграційного процесу: зона вільної торгівлі, митний союз, загальний ринок, економічний союз, повна економічна інтеграція.

Теоретичні концепції міжнародної економічної інтеграції. Вплив інтеграційних процесів на систему міжнародних економічних відносин. Ефекти інтеграційних процесів. Суперечливі наслідки інтеграційного процесу.

Характеристика основних інтеграційних угруповань. Європейський союз, Північноамериканська зона вільної торгівлі(НАФТА), МЕРКОСУР, Організації Азійсько-Тихоокеанського економічного співробітництва(АТЕС) , Асоціація держав Південно-Східної Азії(АСЕАН), Співдружність незалежних держав, Інтеграційні об'єднання Латинської Америки, Інтеграційні об'єднання Африки. Інтеграційні вектори України та національні інтереси, безпекова компонента.

Сутність, джерела та складові процесів глобалізації. Особливості економічної глобалізації. Історичні типи та структурні рівні економічної глобалізації. Економічні складові глобалізації. Формування глобальної виробничої інфраструктури міжнародної економіки

Міжнародні організації та процеси глобалізації. Глобалізація та регіоналізація. Глобальні проблеми сучасності. Геополітичні орієнтири України та її місце на економічній карті світу. Участь України у вирішенні глобальних проблем.

Тема 10. Національна та міжнародна система регулювання міжнародних економічних відносин

Система регулювання міжнародних економічних відносин: сутність та рівні. Ключові тенденції регулювання міжнародних економічних відносин.

Національний рівень регулювання міжнародних економічних. Зовнішня політика країни, зовнішньоекономічна політика, зовнішньоторговельна політика. Лібералізація зовнішньоекономічної політики.

Міждержавний рівень регулювання міжнародних економічних відносин. Преференційний режим та дискримінаційний режим економічних відносин, реторсії, репресалії.

Глобальний рівень регулювання міжнародних економічних відносин.

Міжнародні організації у системі регулювання міжнародної торгівлі. Світова організація торгівлі. Економічні органи Організації Об'єднаних Націй. Міжурядові та неурядові міжнародні організації у системі регулювання міжнародної торгівлі. Галузеві організації.

Організації з регулювання міжнародного інвестування, міжнародного технологічного обміну, міжнародної міграції робочої сили.

Відносини України з міжнародними економічними організаціями.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усьо го	у тому числі					усього	у тому числі				
		лк	пр	лаб	інд	с.р.		лк	пр	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи, побудова та функціональні взаємозв'язки в міжнародних економічних відносинах.												
Тема 1. Сутність та форми міжнародних економічних відносин.		2				8						11
Тема 2. Міжнародний поділ праці і кооперація виробництва.		4	2			8		1				12
Тема 3 Класичні та альтернативні теорії, загальна рівновага у міжнародній торгівлі.		4	2			8		1	1			11
Тема 4. Сутність, етапи та структура світового ринку товарів і послуг.		2	1			8		1				11
Тема 5. Глобальний рух капіталу.		4	1			8						11

Разом за змістовим модулем 1		16	7			40		3	1			56
Змістовий модуль 2 Інтеграція та глобалізація міжнародних економічних відносин.												
Тема 6. Міжнародна міграція робочої сили		2	1			8		1	1			11
Тема 7. Міжнародна передача технологій		2	1			7		1				11
Тема 8. Міжнародні валютно-фінансові відносини		2				7						11
Тема 9. Інтеграційні процеси та їх вплив на систему міжнародних економічних відносин. Глобалізація світогосподарських процесів		4	3			7						12
Тема 10. Національна та міжнародна система регулювання міжнародних економічних відносин		4	2			7		1				11
Разом за змістовим модулем 2		14	7			36		3	1			56
Усього годин		30	14			76		6	2			112

5. Теми семінарських занять не передбачено планом

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність та форми міжнародних економічних відносин	2
2	Класичні та альтернативні теорії, загальна рівновага у міжнародній торгівлі.	2
3	Міжнародна торгівля, як основна форма міжнародних економічних відносин. Глобальний рух капіталу.	2
4.	Міжнародна міграція робочої сили. Міжнародна передача технологій.	2
5	Інтеграційні процеси та їх вплив на систему міжнародних економічних відносин.	2

6	Національна та міжнародна система регулювання міжнародних економічних відносин	2
7	Глобалізація світогосподарських процесів	2

7. Теми лабораторних занять (не передбачено планом)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	-	-

8. Самостійна робота

Метою самостійної роботи є засвоєння в повному обсязі навчальної програми та послідовне формування у здобувачів вищої освіти самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у формуванні сучасного фахівця вищої кваліфікації.

Самостійна робота (СР) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачами вищої освіти під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. СР є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом під час позааудиторної навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Основними формами СР є такі:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;
- вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання;
- підготовка до семінарських занять та виконання домашніх завдань;
- систематизація вивченого матеріалу курсу перед написанням модульних контрольних робіт та підготовка до різних форм поточного контролю.

Теми, за якими проводиться самостійна робота здобувачів вищої освіти при вивченні курсу «Міжнародні економічні відносини», наведено у таблиці.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (ден.ф.)	Кількість годин (заоч.ф.)
1	Сутність та форми міжнародних економічних відносин	8	11
2	Міжнародний поділ праці і кооперація виробництва	8	12
3	Класичні та альтернативні теорії, загальна рівновага у міжнародній торгівлі	8	11
4	Сутність, етапи та структура світового ринку товарів і послуг	8	11
5	Глобальний рух капіталу	8	11
6	Міжнародна міграція робочої сили	8	11
7	Міжнародна передача технологій	7	11
8	Міжнародні валютно-фінансові відносини	7	11
9	Інтеграційні процеси та їх вплив на систему міжнародних економічних відносин. Глобалізація світогосподарських процесів	7	12
10	Національна та міжнародна система регулювання міжнародних економічних відносин	7	11
	Разом	76	112

9. Індивідуальні завдання

При вивченні освітньої компоненти «Міжнародні економічні відносини» здобувачам вищої освіти за темами, вказаними в тематичному плані дисципліни та у методичних рекомендаціях до самостійної роботи, пропонуються наступні види індивідуальних завдань:

- підготовка тез доповіді для участі в наукових конференціях; - виступ на наукових конференціях;
- участь у Інтернет-конференціях;
- підготовка наукової статті до друку;
- конспект з теми (модуля) за заданим викладачем або власно розробленим здобувачем вищої освіти планом;
- реферат з теми (модуля) або вузької проблематики;
- анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, історичні довідки тощо;
- розроблення навчальних та діагностичних тестових завдань (з теми, модуля, курсу).
- написання есе, творчих завдань тощо.

Реферативна доповідь та участь в її обговоренні можуть бути предметом окремого оцінювання викладачем або враховуватись ним при оцінці інших форм контролю.

10. Методи навчання

Основними формами навчальної роботи при вивченні дисципліни є лекційні та семінарські заняття. Лекції проводяться з базових питань міжнародних економічних відносин, містять узагальнений теоретичний матеріал, які є базою для самостійної роботи студентів. В процесі читання лекцій увага концентрується на найбільш складних питаннях досліджуваної теми, додаються рекомендації для самостійної роботи над відповідними темами. Спосіб подання інформації студентам в процесі їх пізнавальної діяльності реалізується через певні форми, дії та методи навчання:

-офлайн-навчання – отримання нових знань в аудиторії під час безпосереднього спілкування викладача та студента;

-онлайн-навчання – отримання нових знань за допомогою Інтернету в режимі реального часу. Комунікація між учасниками процесу відбувається за допомогою комп'ютера;

-перевернуте навчання – метод за допомогою якого вся теоретична і лекційна програма вивчається самостійно, а в аудиторії з викладачем детально аналізуються завдання та ситуативні вправи;

- лекція – передбачає розкриття у словесній формі сутності явищ, наукових понять, процесів, які мають між собою логічний зв'язок, об'єднані загальною темою; використовується для забезпечення закінченості і цілісності сприйняття здобувачами вищої освіти навчального матеріалу;

- розповідь – цей метод передбачає оповідну, описову форми розкриття навчального матеріалу з метою спонукання здобувачів вищої освіти до створення в уяві певного образу;

- пояснення – метод, який передбачає розкриття сутності певного явища, процесу, закону;

- бесіда, як метод, передбачає використання попереднього досвіду здобувачів вищої освіти з певної галузі знань і на основі цього залучення їх за допомогою діалогу до усвідомлення нових явищ, понять або відтворення вже наявних знань;

- навчальна дискусія – метод передбачає проведення навчальних групових дискусій/обговорень з певної проблеми в малих групах; використовується для стимулювання пізнавального інтересу, залучення здобувачів вищої освіти до активного обговорення різноманітних наукових точок зору з тієї чи іншої проблеми, спонукання їх до осмислення різних підходів, до аргументації чужої і своєї позиції;

- ілюстрація – передбачає розкриття сутності явищ і процесів через їх символічне зображення; використовується для демонстрації здобувачам вищої освіти ілюстративних посібників, плакатів, таблиць, графіків, схем, зарисовок на дошці, моделей і т.п.;

- демонстрація – метод, який характеризується рухомістю засобу демонстрування; використовується для наочності здобувачам вищої освіти явищ і процесів в статичній і динамічній (наприклад, перегляд навчального кінофільму, презентації);

- кейс-метод або метод ситуаційних вправ – метод, що дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності здобувачів вищої освіти, сприяє розвитку винахідливості, вмінню вирішувати проблеми, розвиває здібності проводити аналіз і діагностику проблем;

- ділова гра – метод пошуку рішень в умовній проблемній ситуації, що застосовується як метод активного навчання її учасників з метою вироблення у них навичок прийняття рішень в нестандартних ситуаціях, а також як засіб тестування здібностей;

- метод модерації – метод, що дає змогу організувати інтерактивне спілкування, структуруючи та спрямовуючи групову роботу; спрямований на груповий пошук причин виниклої ситуації (проблеми), виявлення ймовірних наслідків і визначення шляхів вирішення ситуації.

11. Засоби оцінювання

Контроль знань студентів з дисципліни «Міжнародні економічні відносини» ґрунтується на застосуванні рейтингової системи оцінювання. Для визначення рейтингової оцінки курсу дисципліни «Міжнародні економічні відносини» поділяється на 2 основні змістові модулі, у межах яких розподілені теми.

Для студентів денної форми навчання засоби оцінювання.

Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на семінарських заняттях, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, правильності виконання практичних завдань та розрахунків, у тому числі запланованих на самостійне опрацювання студентом тощо. Проведення двох рубіжних контролів.

Для студентів заочної форми навчання засоби оцінювання: захист контрольної роботи, підсумковий контроль у формі заліку: тести, розв'язання задачі.

12. Критерії оцінювання результатів навчання студентів

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка»**, контрольні заходи включають в себе вхідний, поточний, рубіжний (модульний, тематичний, календарний), відстрочений, підсумковий та семестровий контроль, а також комплексні контрольні роботи та ректорські контрольні роботи. Система контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Міжнародні економічні відносини» включає в себе вхідний, поточний, рубіжний та підсумковий контроль. Також, за окремим наказом ректора, може проводитися ректорський контроль знань здобувачів вищої освіти.

** Положення про організацію освітнього процесу Національного університету «Запорізька політехніка» / Укладачі: В. Грешта та ін. НУ «Запорізька політехніка», 2021. - 41 с.

Вхідний контроль проводиться на початку вивчення нового курсу з метою визначення рівня підготовки здобувачів вищої освіти з дисциплін, які забезпечують цей курс. Контроль проводиться на першому занятті за завданнями, які відповідають програмі попередньої дисципліни. Для дисципліни «Міжнародні економічні відносини» такою дисципліною є «Економічна теорія». За результатами вхідного контролю розробляються заходи з надання індивідуальної допомоги здобувачам вищої освіти, коригування освітнього процесу.

Поточний контроль проводиться викладачами під час аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Міжнародні економічні відносини» є: - відвідування лекційних та практичних занять; - систематичність та активність роботи на практичних заняттях; - виконання обов'язкових завдань самостійної роботи; - виконання індивідуальних дослідницьких завдань (за вибором здобувача вищої освіти або викладача); - участь в конференціях, конкурсах наукових робіт та інноваційних проектів, олімпіадах.

Для здобувачів вищої освіти **денного відділення** поточний контроль та оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за наступними напрямками: - робота на лекціях (присутність на лекційних заняттях, участь в експрес-опитуванні (тестуванні); участь у навчальній дискусії); - робота на практичних заняттях (присутність на заняттях, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни, усне опитування, тестування, рішення практичних задач, участь у навчальній дискусії, обговоренні ситуаційного завдання, участь у діловій грі, тощо). Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією під час проведення заліку і враховуються викладачем при визначенні результатів рубіжного контролю та підсумкової оцінки з дисципліни.

Рубіжний (модульний, тематичний, календарний) контроль – це контроль знань здобувачів вищої освіти після вивчення логічно завершеної частини навчальної програми дисципліни. Проводиться у вигляді модульної контрольної роботи або за результатом поточного контролю.

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться з метою оцінювання результатів навчання на певному освітньому ступені або на окремих його завершених етапах за 100- бальною системою, національною шкалою та шкалою ЄКТС. 31 Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти.

Семестровий контроль з дисципліни «Управління якістю» проводиться у формі семестрового заліку в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені робочим навчальним планом, індивідуальним навчальним планом здобувача вищої освіти. Завдання заліку включають теоретичні питання з курсу та практичне завдання. Підсумкова оцінка із дисципліни, яка виставляється в залікову відомість, є сумою балів за різні види навчальної роботи.

Після кожного змістового модуля проводиться рубіжний контроль, який оцінюється за 100- бальною шкалою.

Під час рубіжного контролю враховують наступні види робіт:

Найменування завдань	Кількість балів	Загальна кількість балів
тестування на рубіжному контролі	5	50
задача рубіжного контролю	15	15
завдання, тести, розв'язок задач за поточним оцінюванням	25	25
оцінка за самостійну роботу	10	10
Підсумок	x	100

Підсумкова оцінка за семестр визначається як середня двох підсумкових контролів за перший та другий змістовні модулі.

Залік проводиться за наявності незадовільної оцінки підсумкового модуля або за вибором студента та містить: теоретичне питання, тести, задачу.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види діяльності	Оцінка за шкалою	
	для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
60 – 100	60 – 100	зараховано
1 – 59	незадовільно	не зараховано

13. Методичне забезпечення

Презентації за лекційними темами курсу (доступні в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: <https://moodle.zp.edu.ua>)

2. Опорний конспект лекцій з курсу «Міжнародні економічні відносини» (доступні в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: <https://moodle.zp.edu.ua>).
3. Методичні рекомендації з підготовки семінарських занять та самостійної роботи студентів з курсу «Міжнародні економічні відносини».
4. Методичні вказівки і тематика контрольних робіт для студентів заочної форм навчання з дисципліни «Міжнародні економічні відносини».

14. Рекомендована література

Базова

1. Амеліна І. В. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник / І. В. Амеліна, Т. Л. Попова, С. В. Владимиров. - Електронні дані. – Київ : Центр учбової літератури, 2013. – 256 с.
2. Горбач Л. М. Міжнародні економічні відносини: підручник для студ. вищих навч. закл. / Л. М. Горбач, О. В. Плотніков. – Київ : Кондор, 2019. – 263 с.
3. Міжнародні економічні відносини та менеджмент в умовах посилення глобалізаційних процесів: навчальний посібник / І. М. Бутко, М. П. Бутко, Ж. В. Дерій та ін. - Електронні дані. – Київ : Центр учбової літератури, 2017. – 528 с.
4. Міжнародні економічні відносини [Текст] : підручник / [А. А. Мазаракі Т.М Мельник, Л.П. Кудирко та ін. ; за заг. ред. А. А. Мазаракі, Т. М. Мельник] ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 611 с.
5. Міжнародні економічні відносини та зовнішньоекономічна діяльність: навч.посібник/ Тетяна Зінчук, Ірина Горбачева, Олександр Ковальчук, Наталія Куцмус, Тетяна Усюк, Петро Пивовар, Віталій Данкевич, Оксана Прокопчук. К.: Видавництво Центр навчальної літератури. 2017. 512 с.
6. Філіпенко А. С. Міжнародні економічні відносини: теорія : підручник для студентів вищ. навч. закладів : затв. МОНУ / А. С. Філіпенко. – Київ : Либідь, 2008. – 408 с.
7. Міжнародні економічні відносини: практикум [Електронний ресурс] : навч. посіб. / В.В. Дергачова, О. М. Згуровський, І.М. Манасенко; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 80 с.
8. Міжнародні економічні відносини: практикум/ О.І Шнирков, А.С. Філіпенко, Р.О Заблоцька, Н.В. Резнікова та ін. за ред. О.І Шниркова. К.: 2018. 321 с.
9. Термінологічний українсько-англійський словник-довідник економіста міжнародника: навчальний посібник [Текст] / Е.В. Прушківська, А.І. Мелещенко, О.А. Кулабнєва, І.О. Лазнева, Т.С. Павлюк, О.П. Сарнацький, М.М. Ситников – навч.посіб. – вид. 2- ге, допов. і перероб. - Запоріжжя: ЗНТУ, 2018. - 376 с.

Допоміжна

1. Європейська інтеграція: навч. посіб. / Л.Л. Лазебник, Е.В. Прушківська. – Ірпінь: Видавництво Національного університету ДПС України, 2015. – 272 с
2. Теоретико-методологічні аспекти розвитку сучасної економічної системи України в умовах глобалізації : монографія / за ред. Ю.І. Пилипенка, Е.В. Прушківської. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2018. – С. 195-206.
3. Міжнародна економіка: підручник / за ред. А. О. Задої, В. М. Тарасевича. – Київ : Центр учбової літератури, 2020. – 416 с.
4. Козак Ю. Г. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях: підруч. / Ю. Г. Козак. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – 228 с.
5. Липов В. В. Глобальна економіка : навчальний посібник / В. В. Липов. – Київ : Центр учбової літератури, 2020. – 439 с.
6. Конкурентні стратегії безпеки розвитку України у глобальному середовищі : монографія / ДУ “Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України”; за заг. ред. А. І. Мокія. – Львів, 2019. – 872 с.
7. Плотніков О. В. Розвиток протиріч країн "Великої сімки" в контексті фінансової глобалізації / О. В. Плотніков // Економіка України. – 2020. – № 3 (700). – С. 19-25.

8. Прушківська, Е. В. Основи розвитку новітніх форм міжнародного бізнесу в умовах глобалізації [Текст] / Е.В. Прушківська, К.О. Третякова // Економічний вісник НГУ. - 2018. - №2(62). - С.119-125.

9. Прушківська, Е.В. Причини та наслідки рещорингу у світовому господарстві [Текст] / Е.В. Прушківська, Р.С. Корчєбний // Електронний науковий журнал «Східна Європа: економіка, бізнес та управління». - 2020. №4 (27). - С.9-15.

10. Прушківська, Е.В. Аналіз діяльності соціально-відповідальних підприємств в Європейському Союзі: досвід для України / Е.В.Прушківська, А.В.Переверзева., М.В.Валєвський // Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка та управління - 2023. – Том 34 (73). N 3. – С. 7-11

16. Інформаційні ресурси

1. World Trade Organization [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.wto.org>

2. World Bank [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.worldbank.org/>

3. European Union [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://europa.eu>

4. Bank of International Settlements [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bis.org/>

5. Economic Co-operation and Development (OECD) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oecd.org/>

6. International Monetary Fund [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.imf.org/external/datamapper>

7. UNCTAD [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://unctad.org/>

8. Eurostat [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ec.europa.eu/eurostat/home>